

Sygn. akt XIII U 192/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Młyński
Protokolant:	sekr. sądowy Magdalena Kruk

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy J. B.

przeciwko Z. Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Z. Oddział w W.

z dnia 4 grudnia 2012 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn.akt XIII U 192/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 grudnia 2012 r. Z. Oddział w W. powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił J. B. prawa do emerytury (k. 54 a.r.).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. B. wnosząc o przyznanie mu prawa do wnioskowanego świadczenia emerytalnego z uwagi na spełnienie przesłanki dotyczącej posiadania wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (k. 1, 2 a.s.).

Organ emerytalny w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie wskazując, iż zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona (k. 3, 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. B., ur. (...), w dniu 12 października 2012 r. złożył do organu wnioski o przyznanie prawa do emerytury. Do wniosku skarżący załączył m. in. kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych, zaświadczenia o zatrudnieniu, świadectwa pracy (k. 1 i nast. akt emerytalnych).

Zaskarżoną decyzją z 4 grudnia 2012 r. organ rentowy odmówił J. B. prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ uznał za udowodnione 16 lat, 4 miesiące i 14 dni stażu pracy zamiast wymaganych 20 lat okresów

składkowych i nieskładkowych. Do ogólnego stażu pracy organ nie uwzględnił zatrudnienia odwołującego w latach 1976-1979 na podstawie zeznań świadków w Zakładzie (...) w S., ul. (...) u S. F., ponieważ zgodnie z informacją z Wydziału U. w B. w okresach od lipca 1976 r. do 30 listopada 1976 r., od 1 lutego 1977 r. do 9 lipca 1977 r., od 6 października 1977 r. do 12 listopada 1977 r., od 2 maja 1978 r. do 31 grudnia 1978 r., od 22 marca 1979 r. do kwietnia 1979 r. skarżący nie figuruje wśród osób zgłoszonych do ubezpieczenia społecznego, natomiast w okresach od 1 grudnia 1976 r. do 31 stycznia 1977 r., od 10 lipca 1977 r. do 5 października 1977 r., od 13 listopada 1977 r. do 1 maja 1978 r., od 1 stycznia 1979 r. do 21 marca 1979 r. pracodawca nie zgłaszał pracowników do ubezpieczenia społecznego (k. 54 a.r.).

W toku postępowania odwołujący wnosił o uwzględnienie w stażu zatrudnienia następujących okresów pracy:

1. od 1 lipca 1976 r. do 4 kwietnia 1979 r. w Zakładzie (...) w S.,
2. w latach 1977-1978 w Przedsiębiorstwie (...) w K.,
3. od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1978 r. w Zakładzie (...) przy Fabryce (...),
4. od maja 1981 r. do maja 1982 r. w gospodarstwie (...),
5. w latach 1995-1996 u W. C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą C.,
6. od sierpnia 1996 r. do kwietnia 2001 r. u J. i W. G. prowadzących działalność pod nazwą (...) oraz B.-B. (w czasie tego zatrudnienia organ uwzględnił okresy od 19 sierpnia 1996 r. do 28 lutego 1997 r., od 1 stycznia 1999 r. do 31 stycznia 2000 r., od 1 marca 2000 r. do 30 listopada 2000 r., od 1 stycznia 2001 r. do 2 kwietnia 2001 r.)
7. od 2007 r. do 2011 r. w Przedsiębiorstwie (...) (k. 73, 60 a.s.).

W czasie pracy w Zakładzie (...) w S. odwołujący zajmował się pracami malarskimi, tynkowaniem ścian, elewacjami budynków. Skarżący pracował przez 8-10 godzin dziennie od poniedziałku do piątku, czasem również w sobotę z wynagrodzeniem uzależnionym od stawek godzinowych. Jego pracę nadzorował S. F. (zeznania A. C., k. 89, 920 a.s., zeznania K. W., k. 90 a.s.).

Odwołujący od maja 1981 r. do maja 1982 r. wykonywał jedynie dorywczo prace sezonowe w gospodarstwie (...) polegające na zbieraniu jabłek, podcinaniu drzewek, sadzeniu drzewek, zbieraniu i segregowaniu jabłek, wywożeniu jabłek do sklepów (oświadczenie, k. 74 a.s., przesłuchanie odwołującego, k. 210 a.s.).

W latach 1995-1996 pracował w firmie (...), jednak nie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, zaś wykonywał swe obowiązki na podstawie stosunku cywilno-prawnego (oświadczenie, k. 85 a.s.).

Odwołujący był zatrudniony na podstawie umowy o pracę u J. G. (1) prowadzącego działalność pod nazwą B.-B. w okresie od 6 maja 1998 r. do 15 lutego 2001 r. (zeznania W. G., k. 277 a.s., zeznania J. G. (1), k. 278, 316 a.s., świadectwo pracy, k. 286 a.s.)

Spółka (...) sp. z o.o./ (...) sp. z o.o. zajmowała się branżą budowlaną, wykonywała remonty w szpitalach, przedszkolach, budowała domy jednorodzinne. Skarżący wykonywał na rzecz (...) sp. z o.o. prace, jednak nie stanowiły one wyniku realizacji umowy o pracę, której nie zawarł z ww. spółką (oświadczenie, k. 269 a.s., zeznania J. G. (2), k. 244 a.s., zeznania W. M., k. 244 a.s.). Spółka zatrudniała pracowników na podstawie różnych umów. Pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę otrzymywali świadectwa pracy, np. R. W., P. C., W. T.. Odwołujący wykonywał prace codziennie przez około 10 godzin, pomagał przy budowie, zakładał parapety bądź rynny (zeznania R. W., k. 167 a.s., zeznania P. C., k. 209 a.s., zeznania W. T., k. 257 a.s.).

Odwołujący nie posiada legitymacji ubezpieczeniowej, która potwierdziłaby sporne okresy zatrudnienia (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym aktach osobowych i w aktach emerytalnych oraz na podstawie przesłuchania odwołującego i zeznań świadków M. P., A. C., A. W., R. W., P. C., J. G. (2), W. M., W. T., W. G., J. G. (3), T. W..

W ocenie Sądu treść dokumentów nie budzi wątpliwości, nie były one także kwestionowane przez żadną ze stron. Natomiast zeznania odwołującego i świadków, którzy wskazywali na wykonywane przez odwołującego obowiązki w spornym okresie nie mają wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, albowiem świadkowie ci albo zaprzeczali wykonywaniu przez odwołującego pracy na podstawie umowy o pracę (tak J. G. (2), W. M.), albo nie mieli wiedzy o podstawie prawnej zatrudnienia odwołującego, tj. na podstawie, jakiej umowy wykonywał on powierzone mu prace, nie mieli również precyzyjnej wiedzy w zakresie czasookresu zatrudnienia odwołującego w ww. zakładach, nie potrafili dokładnie wskazać, jakie wynagrodzenie otrzymywał skarżący w spornym okresie. W ocenie Sądu zeznania te nie mogą stanowić podstawy do stwierdzenia faktu pracowniczego zatrudnienia odwołującego, ani też ustalenia wysokości wynagrodzenia odwołującego w spornym okresie.

Według Sądu ten materiał dowodowy jest przekonujący oraz rzetelny dlatego uznany został za wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. B. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie czy odwołujący jest uprawniony do przyznania prawa do emerytury.

Stosownie do art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3; mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a. Wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie do dnia 31 grudnia 1947 r. wynosi co najmniej 65 lat (ust. 3 pkt 1 ustawy).

Według art. 28 powoływanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2, przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3; mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 15 lat dla kobiet i co najmniej 20 lat dla mężczyzn.

Tylko łączne wypełnienie wszystkich warunków przewidzianych prawem może spowodować przyznanie dochodzonego świadczenia, w związku z czym brak chociażby jednej przesłanki pozwala orzec o braku uprawnienia do emerytury.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym było, iż odwołujący w dniu 22 czerwca 2012 r. ukończył wiek 65 lat. Istota sporu polegała na ustaleniu czy odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym. W zaskarżonej decyzji organ uwzględnił 16 lat, 4 miesiące i 14 dni stażu pracy zamiast wymaganych 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Dla włączenia do ubezpieczenia społecznego niezbędna jest przynależność do określonej w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) grupy podmiotów podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. O tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje zatem samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 KP. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych, a okoliczności wynikające z formalnie zawartej umowy o pracę lub ugody pozasądowej nie są wiążące w postępowaniu o ustalenie

podlegania obowiązkowi pracowniczego ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 24 lutego 2010 r., sygn. II UK 204/09, Legalis nr 325827).

W myśl § 22 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: legitymacja ubezpieczeniowa; legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia. Jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres. Dla celów obliczenia wysokości emerytury organ rentowy musi bowiem dysponować pewnymi danymi, co do wysokości dochodów ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., sygn. I UK 36/07).

W postępowaniu sądowym ustalenie okoliczności takiej jak zatrudnienie nie podlega ograniczeniom dowodowym zawartym w cyt. rozporządzeniu Rady Ministrów i jest możliwe do ustalenia za pomocą innych środków dowodowych. Dlatego też w niniejszej sprawie Sąd dopuścił m. in. dowód z akt osobowych skarżącego, jak również dowód z przesłuchania odwołującego i z zeznań współpracujących z nim w spornych okresach świadków. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe nie pozwoliło jednak na ustalenie, że odwołujący w spornych okresach, poza okresem od 6 maja 1998 r. do 31 grudnia 1998 r., kiedy pracował na podstawie umowy o pracę u J. G. (1) prowadzącego działalność pod nazwą B.-B., był zatrudniony w ramach pracowniczego stosunku pracy.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym jest, iż niepełna pozostała dokumentacja pracownicza odwołującego. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w archiwach nie odnaleziono dokumentacji, która mogłaby potwierdzić zatrudnienie odwołującego w spornych okresach za wyjątkiem wykazanego m. in. świadectwem pracy (k. 286 a.s.) okresu zatrudnienia odwołującego od 6 maja 1998 r. do 15 lutego 2001 r., przy czym organ w zaskarżonej decyzji uwzględnił już okres pracy skarżącego od 1 stycznia 1999 r.

Należy zauważyć, że dla przyjęcia, jako okresów składkowych spornych okresów zatrudnienia konieczne jest rzeczywiste, a nie tylko hipotetyczne wykazanie, iż skarżący był zatrudniony u wskazanych przez niego pracodawców. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż nie można w sposób precyzyjny i nie budzący wątpliwości uznać, jakoby odwołujący był pracownikiem od 1 lipca 1976 r. do 4 kwietnia 1979 r. w Zakładzie (...) w S., albowiem okoliczność taka nie została wykazana w jakikolwiek wiarygodny sposób, w tym brak odpowiedniej dokumentacji ww. fakt potwierdzającej, zaś zeznający w sprawie świadkowie nie mieli wiedzy o podstawie prawnej zatrudnienia odwołującego. Co więcej okres tej pracy zbiega się z pracą w latach 1977-1978 w Przedsiębiorstwie (...) w K., jak również z pracą od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1978 r. w Zakładzie (...) przy Fabryce (...). W tych okolicznościach nie sposób przyjąć, aby odwołujący był jednocześnie pracownikiem etatowym w 3 zakładach pracy. Wbrew stanowisku odwołującego, jako okres zatrudnienia nie jest również kwalifikowana jego praca od maja 1981 r. do maja 1982 r. w gospodarstwie (...), albowiem w tym czasie wykonywał on jedynie dorywczo prace sezonowe w polegające na zbieraniu jabłek, podcinaniu drzewek, sadzeniu drzewek, zbieraniu i segregowaniu jabłek, wywożeniu jabłek do sklepów. Podobnie jako stosunku pracy nie sposób przyjąć pracy wykonywanej przez odwołującego w latach 1995-1996 u W. C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą C. jako stosunku zatrudnienia, co wynika wprost z oświadczenia pracodawcy. Dodatkowo z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby praca wykonywana przez skarżącego od 1 marca 1997 r. do 5 maja 1998 r. u J. i W. G. prowadzących działalność pod nazwą (...) oraz B.-B. była świadczona w ramach stosunku pracy. Odnośnie okresu pracy od 2007 r. do 2011 r. w Przedsiębiorstwie (...) podnieść należy, iż chociaż skarżący wykonywał prace na rzecz (...) sp. z o.o. prace, to nie stanowiły one jednak wyniku realizacji umowy o pracę, której nie zawarł z ww. spółką (oświadczenie pracodawcy, k. 269 a.s., zeznania J. G. (2), k. 244 a.s., zeznania W. M., k. 244 a.s.). Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż spółka zatrudniała pracowników na podstawie różnych umów, ale pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę otrzymywali

świadczenia pracy, np. R. W., P. C., W. T.. Dokumentu takiego odwołujący nie posiada, co również świadczy o braku pracowniczego charakteru jego zatrudnienia w ww. okresie.

W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na ustalenie, iż odwołujący w spornym okresie od: 1 lipca 1976 r. do 4 kwietnia 1979 r. w Zakładzie (...) w S., w latach 1977-1978 w Przedsiębiorstwie (...) w K., od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1978 r. w Zakładzie (...) przy Fabryce (...), od maja 1981 r. do maja 1982 r. w gospodarstwie (...), w latach 1995-1996 u W. C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą C., od sierpnia 1996 r. 1 marca 1997 r. do 5 maja 1998 r. u J. i W. G. prowadzących działalność pod nazwą (...) oraz B.-B. oraz od 2007 r. do 2011 r. w Przedsiębiorstwie (...) pracował w ww. zakładach pracy na podstawie umów o pracę.

W tych okolicznościach Sąd uznał, iż wbrew stanowisku odwołującego, organ rentowy w zaskarżonej decyzji prawidłowo ustalił wymiar okresów składkowych i nieskładkowych odwołującego, co powoduje, iż nie spełnił on jednego z warunków koniecznych dla ustalenia uprawnień emerytalnych.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

SSO Rafał Młyński

(...)